

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija)
SPRENDIMAS
2004 m. lapkričio 11 d.*

Byloje C-171/03,

dėl *College van Beroep voor het bedrijfsleven* (Nyderlandai) 2003 m. balandžio 13 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2003 m. balandžio 14 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Maatschap Toeters,

M. C. Verberk, veikiantis įmonės *Verberk-Voeten* vardu,

prieš

Productschap Vee en Vlees,

* Proceso kalba: olandų.

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas P. Jann, teisėjai A. Rosas (pranešėjas) ir R. Silva de Lapuerta,

generalinis advokatas M. Poiares Maduro,
kancleris R. Grass,

išnagrinėjęs rašytines pastabas, pateiktas:

- *Maatschap Toeters* ir C. Verberk, veikiančio įmonės *Verberk-Voeten* vardu, atstovaujamy *advocaat* J. Hulshuizen,
- *Productschap Vee en Vlees*, atstovaujamos C. den Hoed,
- Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos H. G. Sevenster,
- Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos T. van Rijn,

susipažinęs su 2004 m. birželio 8 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 1971 m. birželio 3 d. Tarybos reglamento (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, nustatančio terminams, datoms ir laikotarpiams taikytinas taisykles (OL L 124, p. 1), išaiškinimo bei 1992 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 3886/92, nustatančio išsamias Tarybos reglamente (EEB) Nr. 805/68 dėl bendrojo galvijienos rinkos organizavimo numatytų priemonių schemų taikymo taisykles ir panaikinančio Reglamentus (EEB) Nr. 1244/82 ir (EEB) Nr. 714/89 (OL L 391, p. 20), iš dalies pakeisto 1996 m. gruodžio 2 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 2311/96 (OL L 313, p. 9), išaiškinimo ir galiojimo.
- 2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant bylą tarp *Maatschap Toeters* (toliau – *Toeters*) ir M. C. Verberk, veikiančio įmonės *Verberk-Voeten* vardu (toliau – *Verberk*), bei *Productschap Vee en Vlees* (toliau – *Productschap*) dėl pastarojo sprendimo atmesti *Toeters* ir *Verberk* paraiškas, pateiktas siekiant gauti priemokas už pirmalaikį veršelių pateikimą į rinką.

Taikytini teisės aktai

Bendrijos teisės aktai

- 3 Reglamentas Nr. 1182/71 nustato vienodas bendrąsias taisykles, susijusias su terminais, datomis ir laikotarpiais, kurie įtvirtinti Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Bendrijų Komisijos teisės aktuose.

4 Reglamento Nr. 1182/71 1 straipsnis nustato:

„Jeigu nenumatyta kitaip, šis reglamentas taikomas Tarybos arba Komisijos aktams, kurie buvo ar bus priimti pagal Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį arba Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį“.

5 Reglamento Nr. 1182/71 3 straipsnio 1 ir 2 dalys išdėstytos taip:

„1. <...>

Jeigu dienomis, savaitėmis, mėnesiais ar metais skaičiuojamas terminas turi būti skaičiuojamas nuo įvykio arba veiksmo pradžios momento, tai laikoma, kad ta diena, kurią prasideda įvykis ar veiksmas, neįeina į nagrinėjamą terminą.

2. Atsižvelgiant į 1 ir 4 dalių nuostatas:

<...>

c) savaitėmis, mėnesiais ar metais skaičiuojamas terminas pradedamas skaičiuoti nuo pirmos termino dienos pirmosios valandos pradžios, o baigiamas – pasibaigus paskutinės savaitės, mėnesio ar metų dienai, kuri yra ta pati savaitės diena, kurią prasidėjo terminas, arba atitinka tą pačią datą, paskutinei valandai.
<...>;

6 1968 m. birželio 27 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 805/68 dėl bendrojo galvijienos rinkos organizavimo (OL L 148, p. 24), iš dalies pakeistas 1996 m. lapkričio 18 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2222/96 (OL L 296, p. 50, toliau – Reglamentas Nr. 805/68), numato valstybėms narėms galimybę priimti priemokas įvedančius teisės aktus siekiant atstatyti dėl galvijų spongiforminės encefalopatijos epizootijos sutrikusią galvijienos rinkos pusiausvyrą išsaugant paramos sistemas galvijienos sektoriuje.

7 Reglamento Nr. 805/68 4i straipsnio 2, 5 ir 6 dalyse numatyta:

„2. Valstybės narės iki 1998 m. lapkričio 30 d. gali skirti priemokas už pirmalaikį veršelių pateikimą į rinką. Ši priemoka skiriama už kiekvieną valstybėje narėje paskerstą veršeljį:

— kurio skerdienos svoris yra lygus ar mažesnis nei atitinkamoje valstybėje narėje paskerstų veršelių vidutinis skerdienos svoris, sumažintas 15 proc. Valstybės narės vidutinis skerdienos svoris yra tas, kurį parodo *Eurostat* statistiniai duomenys už 1995 m. arba kiti statistiniai tų metų duomenys, kuriuos oficialiai paskelbė ir patvirtino Komisija,

- kuris tam tikrą nustatytą laikotarpį prieš pat jo paskerdimą buvo laikomas skerdimo valstybėje narėje.

<...>

5. Remdamasi 27 straipsnyje nustatyta procedūra, Komisija:

<...>

- nustato tinkamą priemokos už pirmalaikį veršelių pateikimą į rinką dydį, kuris užtikrintų pakankamo veršelių skaičiaus paskerdimą atsižvelgiant į rinkos poreikius,
- valstybės narės prašymu gali leisti diferencijuotą regioninį priemokos už pirmalaikį veršelių pateikimą į rinką taikymą, jei gyvuliai tam tikrą nustatytą laikotarpį prieš pat jų paskerdimą buvo laikomi skerdimo regione,
- gali sustabdyti šiame straipsnyje numatytos vienos ar kitos priemokos skyrimą.

6. Komisija tikrina, ar po šešių mėnesių nuo jų įsigaliojimo šiame straipsnyje numatytos schemos davė patenkinamų rezultatų.

- 10 Reglamento Nr. 3886/92 50a straipsnis, kuris buvo įterptas Reglamentu Nr. 2311/96, numato:

„Paraiška gauti priemoną

1. Kiekviena paraiška gauti priemoną yra pateikiama kompetentingai institucijai ne vėliau kaip per tris savaites po paskerdimo.

Viena paraiška gali būti susijusi su keletu gyvulių, jei joje apie kiekvieną iš jų yra visa 2 dalyje nurodyta būtina informacija.

2. Prie kiekvienos paraiškos pridedama išsami būtina informacija apie kiekvieną gyvulį, kuri leistų kompetentingai institucijai nuspręsti dėl priemonos skyrimo pagrįstumo.

<...>“ (Neoficialus vertimas)

- 11 Reglamento Nr. 3886/92 52 straipsnis, iš dalies pakeistas Reglamentu Nr. 2311/96, nustato:

„Pranešimas

Valstybės narės Komisijai praneša:

<...>

- c) dėl priemokos už pirmalaikį veršelių pateikimą į rinką:
- i) valstybės narės praneša Komisijai apie priemones, kurių jos ėmėsi priemokų schemai įgyvendinti,
 - ii) vėliausiai 1996 m. gruodžio 2 d. valstybės narės pateikia Komisijai skerdienos aprašymą, naudotą veršelių skerdienai 1995 m. pranešant apie gamybos apimtis Komisijos statistikos tarnybai,
 - iii) kiekvieną trečiadienį valstybės narės praneša Komisijai apie:
 - gyvulių, dėl kurių praėjusią savaitę ir nuo schemos įgyvendinimo pradžios buvo pateiktos paraiškos priemokai gauti, skaičių,
 - gyvulių, už kuriuos numatyta skirti priemoką, skaičių nuo schemos įgyvendinimo pradžios,
 - bendrą kiekvieną savaitę paskerstų veršelių skaičių nuo 1996 m. gruodžio 1 d.,

iv) kiekvieną ketvirtį, valstybės narės praneša Komisijai apie skerdienos, susvertos po 10 kg, svorį:

— veršelių, dėl kurių gauta priemokų paraiška,

— kitų veršelių.“ (Neoficialus vertimas)

Nacionalinės teisės aktai

- 12 Reglamento Nr. 3886/92 50 straipsnyje nurodytas priemokų paraiškas reglamentuojančios taisyklės yra įtvirtintos *Productschap* administracijos 1996 m. gruodžio 11 d. priimtame *Verordening kalverslactpremie* (reglamentas dėl priemokų už veršelių paskerdimą) (*PBO-blad* 1997, Nr. 25). Šio reglamento 2 ir 3 straipsniai nustato:

„2 straipsnis

1. Veršelių savininko prašymu priemoka yra skiriama pagal Komisijos reglamente ir šiame reglamente įtvirtintas sąlygas už kiekvieną veršelį:

— paskerstą nuo 1996 m. gruodžio 31 d. <...>

<...>

3 straipsnis

1. Paraiškos pateikiamos grąžinant iš *Productschap* gautą savininko tinkamai ir sąžiningai užpildytą anketą.

2. Priimamos tik tos paraiškos, prie kurių pridedami visi dokumentai, patvirtinantys, kad už atitinkamą veršelių gali būti mokama priemoka, ir kurios bus gautos *Productschap* ne vėliau kaip per tris savaites nuo paskerdimo.

<...>“.

- ¹³ 1992 m. birželio 4 d. *wet houdende algemene regels van bestuursrecht (Algemene wet bestuursrecht*, Bėndras administracinės teisės kodeksas, Stbl. 1998, p. 1) 6:9 straipsnis yra išdėstytas taip:

„1. Skundas ar ieškinys yra paduotas laiku, jeigu adresatas jį gauna šiam terminui nesuėjus.

2. Siunčiant paštu skundas ar ieškinys yra paduotas laiku, kai jis pateikiamas pašto tarnybai šiam terminui nesuėjus, jei adresatas jį gauna ne vėliau kaip per vieną savaitę po termino pasibaigimo.“

Pagrindinės bylos aplinkybės ir prejudiciniai klausimai

Toeters byla

- 14 1998 m. balandžio 3 d. anketa *Toeters* kreipėsi į *Productschap* dėl skerdimo priemokos už 209 veršelius, kuriuos jis nurodė paskerdęs 1998 m. kovo 12, 13 ir 16 dieną. Ši anketa 1998 m. balandžio 7 d. buvo išsiųsta paštu ir *Productschap* tarnybos ją gavo 1998 m. balandžio 8 dieną.
- 15 1998 m. gegužės 26 d. laišku *Productschap* visiškai atmetė *Toeters* paraišką motyvuodamas tuo, kad ši anketa jos tarnyboms nebuvo pateikta per tris savaites po gyvulių paskerdimo. *Productschap* teigimu, paraiškų pateikimo terminai baigėsi atitinkamai 1998 m. balandžio 3, 6 ir 7 dieną.
- 16 1999 m. sausio 21 d. sprendimu *Productschap* atmetė kaip nepagrįstą *Toeters* skundą dėl sprendimo, kuriuo buvo atmesta jo paraiška gauti priemoką.
- 17 1999 m. vasario 8 d. *Toeters* šį sprendimą apskundė prašymą priimti predudicinį sprendimą pateikusiam teismui.
- 18 *Toeters* tvirtina, kad visiškas jo paraiškos gauti priemoką, kurios suma siekia apie 11 300 eurų, atmetimas yra neproporcingas atsižvelgiant į nežymų termino praleidimą, nustatytą paraiškos pateikimo momentu.

Verberk byla

- 19 1998 m. vasario 18 d. trimis anketomis *Verberk* kreipėsi į *Productschap* dėl skerdimo priemokos už 68, 49 ir 102 veršelius, kuriuos jis paskerdė atitinkamai 1998 m. sausio 28, 27 ir 27 dieną. Kaip rodo pašto spaudas, šios anketos buvo išsiųstos 1998 m. vasario 19 dieną. *Productschap* tarnybos jas gavo 1998 m. vasario 20 dieną.
- 20 1998 m. vasario 24 d. laišku *Productschap* atmetė šias paraiškas motyvuodamas tuo, kad šios anketos nebuvo pateiktos per tris savaites po paskerdimo. *Productschap* teigimu, šių paraiškų padavimo terminai pasibaigė 1998 m. vasario 19, 18 ir 18 dieną.
- 21 1999 m. balandžio 15 d. sprendimu *Productschap* atmetė kaip nepagrįstą *Verberk* skundą dėl sprendimo, kuriuo buvo atmestos jo paraiškos gauti priemokas.
- 22 1999 m. gegužės 27 d. *Verberk* ši 1999 m. balandžio 15 d. sprendimą apskundė prašymą priimti predudicinį sprendimą pateikusiam teismui.
- 23 *Verberk* tvirtina, kad viena iš jo pateiktų paraiškų, t. y. paraiška dėl 1998 m. sausio 28 d. paskerstų 68 veršelių, buvo pateikta laiku, kadangi pašto tarnybai ji buvo įteikta per nustatytą trijų savaičių terminą.

- 24 *Verberk* taip pat tvirtina, jog visiškas jo paraiškos atmetimas dėl nežymaus termino praleidimo yra nesuderinamas su proporcingumo principu.
- 25 *College van Beroep voor het bedrijfsleven* buvo teigiama, kad 1992 m. lapkričio 27 d. Tarybos reglamente (EEB) Nr. 3508/92, nustatančiame tam tikrų Bendrijos pagalbos schemų integruotą administravimo ir kontrolės sistemą (OL L 355, p. 1), Taryba numatė, jog ši sistema, *inter alia*, taikoma Reglamento Nr. 805/68 4 straipsnio a–h punktais nustatytiems priemokų galvijienos gamintojams schemoms. Pagal 1992 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 3887/92, nustatančio išsamias integruotos administravimo ir kontrolės sistemos taikymo tam tikroms Bendrijos pagalbos schemoms taisykles (OL L 391, p. 36), 8 straipsnį, išskyrus *force majeure* atvejus, dėl pavėluotai pateiktos paraiškos prašomos pagalbos suma sumažinama proporcingai pavėluotų dienų skaičiui. Tokia taisyklė atitinka proporcingumo principą. Vis dėlto šie reglamentai netaikomi Reglamento Nr. 805/68 4i straipsniu grindžiamai nagrinėjamai priemokai už veršelių paskerdimą.
- 26 *College van Beroep voor het bedrijfsleven* klausia dėl galimo Reglamento Nr. 1182/71 3 straipsnio 2 dalies c punkto aiškinimo. Iš tikrųjų, imant kaip pavyzdį paraišką gauti priemoką, kuri turi būti pateikta per tris savaites po paskerdimo, pagal šio reglamento 3 straipsnio 1 dalį terminas turėtų būti skaičiuojamas nuo paskerdimo dienos, neatsižvelgiant į likusią šios dienos dalį. Tačiau jei reikėtų taikyti minėto reglamento 3 straipsnio 2 dalį, terminas būtų skaičiuojamas nuo kitos po paskerdimo dienos ir baigtusi paskutinės savaitės tos pačios dienos, kaip ir kita diena po paskerdimo, paskutinę valandą. Pastaruoju atveju terminas būtų viena diena ilgesnis nei šių savaitių dienų skaičius.
- 27 *College van Beroep voor het bedrijfsleven* savo sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą vis dėlto pastebi, kad jei siekiant nustatyti paraiškos pateikimo

datą būtų taikomos nacionalinės proceso taisyklės, t. y. bendrojo administracinės teisės kodekso 6:9 straipsnis, pagrindinėje byloje nagrinėjamos paraiškos turėtų būti laikomos pateiktomis pagal Reglamento Nr. 3886/92 50a straipsnį. Iš tikrųjų paštui jos buvo įteiktos iki termino pabaigos, ir adresatas jas gavo anksčiau nei per vieną savaitę po termino pasibaigimo.

- 28 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo teigimu, neatrodo, kad šių paraiškų pripažinimas pateiktomis laiku keltų pavojų veiksmingai kontrolei, kurios atžvilgiu Komisija nustatė terminą, ir pažeistų jos šiuo tikslu Reglamento Nr. 3886/92 50b straipsniu nustatytas kontrolės priemonės ar sutrikdytų gerą schemos veikimą.
- 29 Atsižvelgęs į šiuos argumentus, *College van Beroep voor het bedrijfsleven* pateikė Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1) a) Ar Reglamento (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71 3 straipsnio 2 dalies c punktas aiškintinas taip, kad Reglamento (EEB) Nr. 3886/92 50a straipsnyje numatytas savaitėmis skaičiuojamas terminas baigiasi paskutinės savaitės tos pačios dienos, kaip ir kita diena po paskerdimo, paskutinę valandą?
- b) Ar valstybei narei taikant Reglamento (EEB) Nr. 3886/92 50a straipsnį paraiškos gauti priemoką pateikimo momentą galima nustatyti pagal nacionalines proceso taisykles, vidaus teisėje taikomas panašioms paraiškų pateikimo terminams?

- c) Ar priešingu atveju Reglamento (EEB) Nr. 3886/92 50a straipsnis aiškintinas taip, kad paraiška gauti priemoną taip pat laikytina „pateikta“ laiku, jeigu galima įrodyti, kad ji buvo įteikta paštui nesuėjus trijų savaičių terminui ir kompetentinga institucija ją gavo terminui pasibaigus tuo momentu, kai ji galėjo pranešti Komisijai reikiamą informaciją tą pačią dieną, kurią ji būtų ją pranešusi, jei paraiška gauti priemoną būtų pateikta iki termino pabaigos?
- 2) Ar Reglamento (EEB) Nr. 3886/92 50a straipsnio 1 dalis galioja tiek, kiek ji visiškai atima teisė į priemoną iš asmenų, kurie kreipiasi dėl jos praleidę paraiškos pateikimo terminą, nepaisant šio termino praleidimo priežasties ir trukmės?“

Dėl klausimų

Dėl pirmo klausimo a punkto

30 Pirmo klausimo a punktu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar Reglamento Nr. 1182/71 3 straipsnio 2 dalies c punktas turi būti aiškinamas taip, kad Reglamento (EEB) Nr. 3886/92 50a straipsnyje numatytas savaitėmis skaičiuojamas terminas baigiasi paskutinės savaitės tos pačios dienos, kaip ir kita diena po paskerdimo, paskutinę valandą.

31 Kaip patikslina Reglamento Nr. 1182/71 3 straipsnio 1 dalies antroji pastraipa, jeigu dienomis, savaitėmis, mėnesiais ar metais skaičiuojamas terminas turi būti

skaičiuojamas nuo įvykio arba veiksmo pradžios momento, tai laikoma, kad ta diena, kurią prasideda šis įvykis ar veiksmas, neįskaičiuojama į terminą. Ši nuostata atitinka lotynų posakį *dies a quo non computatur in termino*, kuris yra daugelio valstybių narių teisės sistemų pripažinta teisės taisyklė.

- 32 *Dies a quo*, arba diena, kurią įvyko įvykis, yra ta diena, kuri yra termino pradžios momentas, nuo kuriuo bus skaičiuojamas įstatymu įtvirtintas laikotarpis, t. y. trys savaitės pagrindinėse bylose.
- 33 Pagal Reglamento Nr. 1182/71 3 straipsnio 2 dalies c punktą, savaitėmis skaičiuojamas terminas baigiasi paskutinės savaitės dienos, kuri yra ta pati savaitės diena, kurią prasidėjo terminas, arba atitinka tą pačią datą, paskutinę valandą. Ši nuostata, kuri leidžia nustatyti *dies ad quem*, t. y. dieną, kai pasibaigia terminas, turi būti aiškinama remiantis to paties reglamento 3 straipsnio 1 dalies antrąja pastraipa, pagal kurią diena, nuo kurios skaičiuojamas terminas, yra diena, kurią prasideda įvykis ar veiksmas. Kitaip tariant, jei įvykis, esantis termino pradžios momentu, įvyko pirmadienį, terminas baigsis kitą pirmadienį, kuris bus *dies ad quem*.
- 34 Toks Reglamento Nr. 1182/71 aiškinimas atitinka 1972 m. gegužės 16 d. Bazelyje pasirašytoje Europos konvencijoje dėl terminų skaičiavimo (toliau – Bazelio konvencija) įtvirtintą taisyklę, pagal kurią „kai terminas yra skaičiuojamas savaitėmis, *dies ad quem* yra paskutinės savaitės diena, kuri yra ta pati diena kaip ir *dies a quo*“.

- 35 Jis taip pat atitinka taisyklę, naudojamą terminų skaičiavimui teismo procese. Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 80 straipsnio 1 dalies b punktą savaitėmis skaičiuojamas terminas pasibaigia kartu su paskutinės jo savaitės diena, kuri atitinka tą savaitės dieną, kai įvyko įvykis arba buvo atliktas veiksmas, nuo kurio terminas yra skaičiuojamas (šiuo klausimu žr. 1987 m. sausio 15 d. Sprendimo *Misset prieš Tarybą*, 152/85, Rink. p. 223, 7 ir 8 punktus).
- 36 Šios taisyklės pakanka, kad būtų galima nustatyti, kaip skaičiuojamas terminas, ir dieną, kurią pasibaigia įstatyme įtvirtintas laikotarpis, todėl nebūtina aiškintis, kaip nustatyti dieną, nuo kurios terminas pradedamas skaičiuoti, ir kiek dienų jis tęsiasi. Iš tikrųjų nesvarbu, ar laikytume, kad terminas buvo pradėtas skaičiuoti *dies a quo* nuo įvykio pradžios momento, ar *dies a quo* vidurnaktį (šiuo klausimu žr. Bazelio konvencijos 3 straipsnio 1 dalį), arba dienos, kuri eina po *dies a quo* pirmą valandą, kaip galėtų išplaukti iš Reglamento Nr. 1182/71 3 straipsnio 2 dalies c punkto sakinio pradžios aiškinimo, svarbu, kad į šią *dies a quo* nebūtų atsižvelgta skaičiuojant įstatyme nustatytą laikotarpį (*non computatur in termino*).
- 37 Kita vertus, dėl per siauro pažodinio šio 3 straipsnio 2 dalies c punkto sakinio pradžios aiškinimo, pagal kurį terminas pradedamas skaičiuoti tik kitą dieną po *dies a quo*, tokiomis kaip pagrindinės bylos aplinkybėmis veršelių paskerdimo dieną, t.y. *dies a quo* pateikta paraiška gauti priemoną būtų nepriimtina dėl termino pažeidimo. Tačiau Bendrijos teisės aktų leidėjas to tikrai nesiekė, kadangi priimdamas terminų skaičiavimo taisykles jis tik siekė nustatyti tam tikro laikotarpio, dėl kurio nesilaikymo teisės aktai numato tam tikras teises pasekmes, apskaičiavimo metodą.

- 38 Atsižvelgiant į šiuos įvairius argumentus, į pirmo klausimo a punktą atsakytina, kad Reglamento Nr. 1182/71 3 straipsnio 2 dalies c punktas aiškintinas taip, kad Reglamento Nr. 3886/92 50a straipsnyje numatytas savaitėmis skaičiuojamas terminas baigiasi paskutinės savaitės tos pačios dienos, kaip ir paskerdimo diena, paskutinę valandą.

Dėl pirmo klausimo b punkto

- 39 Pirmo klausimo b punktu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar valstybei narei taikant Reglamento Nr. 3886/92 50a straipsnį paraiškos gauti priemoną pateikimo momentą galima nustatyti pagal nacionalines proceso taisykles, vidaus teisėje taikomas panašioms paraiškų pateikimo terminams.

- 40 Šiuo atveju reikia konstatuoti, jog minėtas 50a straipsnis yra tiksli taisyklė, kuri Bendrijoje turi būti taikoma vienodai siekiant užtikrinti ūkio subjektų lygybę.

- 41 Todėl į pateiktą klausimą reikėtų atsakyti, kad, taikydama Reglamento Nr. 3886/92 50a straipsnį, valstybė narė negali paraiškos gauti priemoną pateikimo momento nustatyti pagal nacionalines proceso taisykles, vidaus teisėje taikomas panašioms paraiškų pateikimo terminams.

Dėl pirmo klausimo c punkto

- 42 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pirmo klausimo c punktu klausia, ar Reglamento (EEB) Nr. 3886/92 50a straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad paraiška gauti priemoną taip pat laikytina „pateikta“ laiku, jeigu galima įrodyti, kad ji buvo įteikta paštui nesuėjus trijų savaičių terminui ir kompetentinga institucija ją gavo terminui pasibaigus tuo momentu, kai ji galėjo pranešti Komisijai reikiamą informaciją tą pačią dieną, kurią ji būtų ją pranešusi, jei paraiška gauti priemoną būtų pateikta iki termino pabaigos.
- 43 Kaip pabrėžia generalinis advokatas savo išvados 33 punkte, iš 50a straipsnio aiškiai matyti, kad paraiška gali būti laikoma „pateikta“, tik jei adresatas ją gauna. Todėl nepakanka, kad paraiška būtų laiku įteikta pašto tarnybos.
- 44 Be to, tai, kad kompetentinga institucija tam tikrus duomenis galėjo pateikti Komisijai, nėra svarbu apskaičiuojant terminą, kuris turi būti vienodai taikomas visoje Bendrijoje siekiant užtikrinti ūkio subjektų lygybę.
- 45 Atsižvelgiant į šiuos argumentus, į pateiktą klausimą atsakyтина, kad Reglamento Nr. 3886/92 50a straipsnis aiškintinas taip, kad paraiška gauti priemoną gali būti laikoma „pateikta“ laiku, tik jei kompetentinga instancija ją gavo iki termino pabaigos.

Dėl antro klausimo

- 46 Antru klausimu prašymą pateikęs teismas klausia, ar Reglamento Nr. 3886/92 50a straipsnio 1 dalis galioja tiek, kiek ji visiškai atima teisė į priemoną iš asmenų, kurie kreipiasi dėl jos praleidę paraiškos pateikimo terminą, nepaisant šio termino praleidimo priežasties ir trukmės.
- 47 Šiuo klausimu reikia patikslinti, kad jei teisės aktų leidėjas paraiškos pateikimui nustato imperatyvų terminą, teisės netekimas, atsirandantis dėl šio termino nesilaikymo, nėra sankcija, bet paprasčiausia įstatyme numatytų reikalavimų nesilaikymo pasekmė (šiuo klausimu žr. 1986 m. sausio 22 d. Sprendimo *Denkavit*, 266/84, Rink. p. 149, 21 punktą).
- 48 Jei, pavyzdžiui, teisės aktų leidėjas numato, kad dėl pavėluoto paraiškos pateikimo prašoma pagalba, į kurią būtų galima pretenduoti laiku padavus paraišką, mažinama 1 % už kiekvieną darbo dieną, kas numatyta prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nurodytame Reglamento Nr. 3887/92 8 straipsnyje, jis nenustato bendrai termino nesilaikymo atveju taikomų sankcijų, bet šiuo atveju apibrėžia pavėluoto paraiškos pateikimo teises pasekmes, kurios skiriasi, nelygu jos pateikimo data.
- 49 Iš to matyti, kad skiriamos sumos sumažinimas dėl pavėluoto paraiškos gauti priemoną pateikimo nėra bendras principas, taikomas visais atvejais, kai su žemės ūkiu susiję teisės aktai numato terminą paraiškos pateikimui, bet teisės aktų leidėjo, kuris mano, kad termino laikymasis nėra pagrindinė įtvirtintų priemonų schemų taikymo sąlyga, sąmoningas pasirinkimas.

- 50 Nagrinėjamoje byloje reikia patikrinti, ar Bendrijos teisės aktų leidėjas padarė akivaizdžią vertinimo klaidą nenumatydamas skiriamų sumų laipsniško mažinimo, atsižvelgiant į paraiškų pateikimo datas. Ši kontrolė vykdoma atsižvelgiant į proporcingumo principą.
- 51 Primintina, kad proporcingumo principas, kuris yra vienas iš Bendrijos teisės bendrųjų principų, įpareigoja, kad Bendrijos institucijų veiksmai neviršytų to, kas yra tinkama ir būtina teisėtiems atitinkamų teisės aktų tikslams pasiekti atsižvelgiant į tai, kad iš kelių galimų tinkamų priemonių reikia rinktis mažiausiai ribojančią, o atsiradę nepatogumai neturėtų būti neproporcingi siekiamiems tikslams (žr. šiuo klausimu 1994 m. spalio 5 d. Sprendimo *Crispoltoni ir kt.*, C-133/93, C-300/93 ir C-362/93, Rink. p. I-4863, 41 punktą; 1998 m. gegužės 5 d. Sprendimo *National Farmers' Union ir kt.*, C-157/96, Rink. p. I-2211, 60 punktą ir 1998 m. spalio 29 d. Sprendimo *Zaninotto*, C-375/96, Rink. p. I-6629, 63 punktą).
- 52 Minėtų sąlygų teisminės kontrolės atžvilgiu teisės aktų leidėjas bendrosios žemės ūkio politikos srityje turi diskreciją, kuri atitinka EB 34–37 straipsniais jam priskirtas politines funkcijas. Todėl tik akivaizdžiai netinkamas šioje srityje priimtose priemonės pobūdis, palyginti su kompetentingos institucijos siekiamu tikslu, gali paveikti tokios priemonės teisėtumą (žr. minėto sprendimo *Crispoltoni ir kt.* 42 punktą ir *National Farmers' Union ir kt.* 61 punktą).
- 53 Be to, kaip pabrėžė Nyderlandų Karalystė ir Komisija Teisingumo Teismui pateiktose rašytinėse pastabose, pagrindinėje byloje nagrinėjama priemoka yra konjunktyrinė priemonė, skirta, viena vertus, sumažinti pernelyg didelę galvijienos pasiūlą rinkoje, atsiradusią dėl galvijų spongiforminės encefalopatijos krizės, ir, kita vertus, palaikyti gamintojų kainas.

- 54 Paraiškų gauti priemokas pateikimo terminų laikymosi svarba aiškiai išplaukia iš Reglamento Nr. 2311/96 preambulės devintos, dešimos ir vienuoliktos konstatuojamųjų dalių, kurios išdėstytos taip:

„kadangi siekiant schemos efektyvumo paraiškos turi būti pateiktos ne vėliau kaip per tris savaites po paskerdimo ir prie tokių paraiškų turi būti pridedama visa patikrinimui būtina informacija;

kadangi būtina numatyti efektyvias kontrolės priemones, kurios turi būti pagrįstos administracine ir fizine kontrole atitinkamose skerdimo įstaigose bei šėrimo cechuose;

kadangi siekiant gero schemos veikimo valstybės narės turi reguliariai pateikti tam tikrus su paraiškomis gauti priemokas ir priemokų skyrimu bei veršelių skerdimu susijusius duomenis.“ (Neoficialus vertimas)

- 55 Atsižvelgiant į priemokų skyrimo schemos ir sąlygų laikymosi kontrolės tikslus, neatrodo, kad teisės aktų leidėjas būtų aiškiai pažeidęs proporcingumo principą dėl to, kad nenumatė skiriamos priemokų sumos laipsniško mažinimo atsižvelgiant į paraiškos pateikimo datą.

- 56 Taigi į antrą klausimą reikia atsakyti, kad nebuvo nustatyta nieko, kas turėtų įtakos Reglamento Nr. 3886/92 50a straipsnio 1 dalies galiojimui dėl to, kad ji visiškai atima teisė į priemoką iš asmenų, kurie kreipiasi dėl jos praleidę paraiškos pateikimo terminą, nepaisant šio termino praleidimo priežasties ir trukmės.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 57 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas etapų nacionalinio teismo nagrinėjamoje byloje, išlaidų klausimą turi spręsti nacionalinis teismas. Kitų nei minėtos šalys, kurios pateikė Teisingumo Teismui savo pastabas, išlaidos nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1. a) 1971 m. birželio 3 d. Tarybos reglamento (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, nustatančio terminams, datoms ir laikotarpiams taikytinas taisykles, 3 straipsnio 2 dalies c punktas turi būti aiškinamas taip, kad 1992 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 3886/92, nustatančio išsamias Tarybos reglamente (EEB) Nr. 805/68 dėl bendrojo galvijienos rinkos organizavimo numatytų priemonių schemų taikymo taisykles ir panaikinančio Reglamentus (EEB) Nr. 1244/82 ir (EEB) Nr. 714/89, iš dalies pakeisto 1996 m. gruodžio 2 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 2311/96, 50a straipsnyje numatytas savaitėmis skaičiuojamas terminas baigiasi paskutinės savaitės tos pačios dienos, kaip ir paskerdimo diena, paskutinę valandą.

- b) Taikydama Reglamento (EEB) Nr. 3886/92 50a straipsnį, valstybė narė paraiškos gauti priemonę pateikimo momento negali nustatyti pagal nacionalines proceso taisykles, vidaus teisėje taikomas panašioms paraiškų pateikimo terminams.

c) Reglamento Nr. 3886/92 50a straipsnis aiškintinas taip, kad priemokų paraiška gali būti laikoma „pateikta“ laiku, tik jei kompetentinga instancija ją gavo iki termino pabaigos.

2. Nagrinėjant pateiktą klausimą nebuvo nustatyta nieko, kas turėtų įtakos Reglamento Nr. 3886/92 50a straipsnio 1 dalies galiojimui dėl to, kad ji visiškai atima teisė į priemoką iš asmenų, kurie kreipiasi dėl priemokos praleidę paraiškos pateikimo terminą, nepaisant šio termino praleidimo priežasties ir trukmės.

Parašai.